voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Knelpuntenbrief

Sociale Verzekeringsbank

Bijlage - Stand van de uitvoering juni 2021

Inhoud

	Voorwoord	2
1.	Leefvormen AOW: duurzaam gescheiden leven	3
2.	Leefvormen: kostendelersnorm in de AIO en Anw	4
3.	Niet gebruik AIO	5
4.	Kinderbijslag: dubbele kinderbijslag voor intensieve zorg	6
5.	Kinderbijslag: extra kinderbijslag (AKW+)	7
6.	Kinderbijslag keten: gevolgen scheiding	8
7.	Kinderbijslag keten: arbeidsmigranten	9
8.	Handhaving internationaal	10
9.	Participatie in de Anw	11
10.	Vooruitblik	12
	Werkproces schuldig nalatig	12
	Verzekeringsvaststelling arbeidsmigranten	12
	Datakwaliteit	12
11.	Bijlage infographics	13
	SVB Feiten en cijfers 2020	13
	Propositie kinderbijslag	14

Disclaimer:
Met uitzondering van de infographics voldoet deze brief aan de wettelijke toegankelijkheid eisen.

Voorwoord

In deze eerste knelpuntenbrief van de SVB stellen we problemen van burgers aan de orde die we alleen met uw betrokkenheid kunnen oplossen.

Dagelijks zetten we ons in om voor meer dan 5,5 miljoen mensen bij te dragen aan bestaanszekerheid. De AOW, de kinderbijslag, de Anw zijn echte verworvenheden. Maar onze medewerkers lopen ook dagelijks tegen situaties aan waarvan zij zich afvragen: is dit de bedoeling? Wat betekent dit besluit voor de bestaanszekerheid van mensen? Natuurlijk kijken we eerst wat we zelf in onze uitvoering kunnen verbeteren of aanpassen. In overleg met het Ministerie van SZW, ketenpartners en bijvoorbeeld onze Klanten Advies Raad en de Nationale Ombudsman. Dan kan veel opgelost worden, we leren hierover nog elke dag bij. In deze brief treft u echter knelpunten aan waarbij het nog niet is gelukt ze op te lossen, met name omdat er besluitvorming over wetgeving voor nodig is.

We concentreren ons op zeven onderwerpen binnen drie hoofdthema's: de hedendaagse leefvormen en de complexiteit die dit veroorzaakt voor de begrijpelijkheid van wetgeving, het tegengaan van niet-gebruik van regelingen en hoe beschikbare gegevens daarvoor in te zetten en het vereenvoudigen van de kindregelingen voor ouders. Tevens laten we zien wat de knelpunten zijn in de internationale handhaving van de sociale zekerheid en hoe we samenwerken met gemeenten over stelsels heen. Goed om te vermelden dat bij enkele onderwerpen medewerkers het onderwerp persoonlijk toelichten in een video.

Bij deze eerste brief rezen ook dilemma's: wat nemen we hier nu wel en niet op? Welke signalen zijn "going concern" en hoe voorkomen we de schijn van volledigheid? We hebben er expliciet voor gekozen om de hardvochtigheden te benoemen die ons al langere tijd buikpijn bezorgen. Want hier valt samen te werken aan het verbeteren van vertrouwen in de overheid. Daarna hebben we een vooruitblik gegeven op een volgende brief; we hebben hier nog veel werk te doen. We hopen tot slot dat deze brief een opmaat is voor het goede, rechtstreekse gesprek met elkaar.

Diana Starmans, Coen van de Louw, Simon Sibma

1. Leefvormen AOW: duurzaam gescheiden leven

Medewerker over leefvormen:

"Vroeger was het eenvoudig: je was gehuwd en ontving gehuwden AOW van 50%, je was alleenstaand of nabestaande en ontving een hogere AOW van 70% van het minimumloon. In de samenleving is er behoorlijk wat veranderd, en het stelsel is er niet eenvoudiger op geworden. Vooral op het gebied van 'leefvormen' is de complexiteit toegenomen. Voor mensen met recht op AOW is het lastig begrijpen wat hun rechten en plichten zijn. Ik heb er dagelijks mee te maken."

Signaal uit de uitvoering:

Sinds 2002 biedt de SVB klanten, waarvan een van de partners in een zorginstelling woont, de mogelijkheid zelf aan te geven of er sprake is van duurzaam gescheiden leven en daarmee om de hogere alleenstaande AOW te ontvangen.

Voor klanten is het complex om dat te bepalen en de financiële afweging te maken. De gevolgen zijn vaak breder dan de AOW alleen. Voor de SVB is het niet mogelijk om gericht advies te geven, aangezien de SVB niet beschikt over inkomensgegevens van klanten en daarom alleen op hoofdlijnen kan voorlichten over de financiële gevolgen voor bijvoorbeeld de eigen bijdrage Wlz en toeslagen.

De regels omtrent duurzaam gescheiden leven zijn een voorbeeld hoe er in de AOW gezocht wordt naar mogelijkheden om aan te sluiten bij de verschillende leefvormen van mensen. Deze specifieke regels over duurzaam gescheiden leven vormen een uitzondering op de regel dat het recht op AOW wordt bepaald door de SVB door onderzoek naar de feitelijke leefsituatie. In dat verband kennen we de tweedaken regeling, de meerpersoonshuishoudens en de gezamenlijke huishouding. De begrijpelijkheid staat onder druk.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Rapport Leefvormen

https://bit.ly/3yCqrRZ+

Denkrichting uit de uitvoering:

Naar aanleiding van signalen heeft de SVB de informatievoorziening aangepast en maatwerk toegepast voor burgers die willen terugkomen op duurzaam gescheiden leven. Als het verzoek om de alleenstaande AOW te ontvangen financieel onvoordelig uitpakt, omdat zij zijn geconfronteerd met een hoge eigen bedrage Wlz, kan weer het gehuwdenpensioen worden aangevraagd. Daarnaast speelt ook een principiële vraag of de keuzevrijheid dienstbaar is aan klanten.

Intussen onderzoekt NOVUM, het innovatie lab van de SVB samen met CAK en Belastingdienst of de complexe financiële gevolgen voor klanten beter inzichtelijk kunnen worden gemaakt.

Op de langere termijn biedt het rapport over "verkenning leefvormen" uitgewerkte varianten om de wijze waarop eigentijdse leefvormen worden vertaald in de AOW, te vereenvoudigen. Bijvoorbeeld via het individualiseren van de AOW. Of door het partnerbegrip aan te passen en het adres als uitgangspunt te nemen of het partnerbegrip uit het toeslagenstelsel. Verbeteringen binnen het huidige stelsel zijn ook in beeld. Maatregelen die hard nodig zijn om de begrijpelijkheid voor burgers en de uitvoerbaarheid te verbeteren.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Brief van VWS over gevolgen DGL voor eigen bijdrage CAK

https://bit.ly/2Su20Fy+

2. Leefvormen: kostendelersnorm in de AIO en Anw

Signaal medewerkers AIO en Anw:

"Een inwonend kind wordt gezien als 'kostendeler', als het kind stopt met studeren of 21 jaar wordt. Dit heeft gevolgen voor de AIO/Anw-uitkering van de ouder. Ook als het kind niet meebetaalt aan het huishouden en geen eigen inkomen heeft."

Signaal uit de uitvoering:

Ouders met een studerend kind in huis worden geconfronteerd met een verlaging van de AIO- of Anw uitkering op het moment het kind stopt met studeren en als het kind 21 jaar wordt.

Mensen realiseren zich vaak niet dat, ook zonder dat er iets wijzigt aan de situatie, dit gevolgen heeft voor de hoogte van de AIO/Anw-uitkering. Het kind heeft vaak geen mogelijkheid om op korte termijn een inkomen te verwerven en tot 27 jaar zijn er zeer strenge voorwaarden verbonden aan bijstand. Het achterliggend idee van een kostendeler, namelijk het delen van kosten van wonen, kan vanwege diverse redenen niet. Ook in mantelzorg situaties levert dit onbedoelde situaties op dit betreft circa 3000 mensen.

Mensen die de kostendelersnorm wel kennen, ervaren het daarnaast als een belemmering om hun woning te delen. Het vraagstuk overstijgt in dat verband de AIO en Anw en hangt samen met de moeilijkheden die jongeren kunnen ervaren om een betaalbaar huis of vaste baan te vinden.

Denkrichting uit de uitvoering:

Op de korte termijn onderzoekt SZW mede naar aanleiding van signalen van gemeenten en DIVOSA naar een andere vormgeving van de kostendelersnorm. Een verhoging van de leeftijd naar 27 jaar is in veel gevallen de meest eenvoudige optie en zou wat de SVB betreft uitvoerbaar moeten zijn.

Op de langere termijn kan overwogen worden de regelingen verder te vereenvoudigen en de kostendelersnorm in de AIO en Anw af te schaffen.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Kamerbrief verkenning andere vormgeving kostendelersnorm

https://bit.ly/3wytlVR+

3. Niet gebruik AIO

Lucía Lameiro García van NOOM.
"We zien te veel onbekendheid met de mogelijkheden om een onvolledig AOW pensioen aan te vullen met AIO. Het Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM) steunt het tegengaan van niet gebruik. Het gaat om het bieden van bestaanszekerheid aan mensen die onder het bestaansminimum leven."

Bekijk de persoonlijke toelichting van mevrouw Lameiro García via de link hieronder.

Video afspelen van de casus

Signaal uit de uitvoering:

De AIO is een belangrijke regeling voor de bestaanszekerheid van AOW-gerechtigden die geen volledige AOW hebben opgebouwd en/of een niet AOW-gerechtigde partner hebben die onvoldoende verdient om van te kunnen leven. Om het niet-gebruik vanuit de 'één-loketgedachte' tegen te gaan, is de uitvoering van de regeling van gemeenten overgegaan naar de SVB. Sindsdien is het niet-gebruik weliswaar teruggedrongen, maar nog steeds te hoog. Het (potentiele) niet-gebruik van de AIO is volgens het CBS ongeveer 30%. Dit komt neer op een kleine 20.000 huishoudens.

De SVB heeft de groep van mogelijke AIO-gerechtigden onvoldoende in beeld, omdat we niet over inkomens-en vermogensgegevens beschikken. Pas als burgers zich bij de SVB melden, kunnen we kijken of mensen in aanmerking komen voor een AIO-aanvulling. En of ze die willen. De SVB doet veel aan communicatie om het niet-gebruik AIO terug dringen maar dat levert onvoldoende op.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Recht en gebruik AIO, 2017 en 2018

https://bit.ly/3hSKC8c+

Denkrichting uit de uitvoering:

Op dit moment werken de SVB, het innovatie lab van de SVB (NOVUM), TNO, UWV en SZW aan de ontwikkeling van een innovatieve/technische oplossing op het gebied van gegevensuitwisseling die past binnen privacy regelgeving. Doel is om met het UWV (die wel over inkomensgegevens beschikt) gegevens uit te wisselen die de privacy van de grote groep mensen die niet in aanmerking komt voor een AIO-aanvulling, beschermt. Zo kan de SVB uiteindelijk mensen benaderen die (pontentieel) recht hebben op de AIO. Het is een ingewikkelde operatie en een lang traject. De SVB wil dit jaar een pilot uitvoeren op grond van een ministeriele regeling. Als de pilot slaagt, zou de SVB deze techniek structureel willen benutten. Een wetswijziging is vereist om een structurele gegevensuitwisseling in de AIO mogelijk te maken.

Dit sluit aan op een recente motie over het gericht informeren van potentiële rechthebbenden over de mogelijkheden om AIO aan te vragen. Daarnaast pleit deze motie het beslechten van juridische en technische barrières voor gegevens-uitwisseling die nodig zijn voor die gerichte benadering. Dat acht de SVB essentieel in het bestrijden van niet gebruik van regelingen, in de AIO en in het algemeen.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Motie Preventie en bestrijding van stille armoede en sociale uitsluiting

https://bit.ly/3fOTSYa+

4. Kinderbijslag: dubbele kinderbijslag voor intensieve zorg

Collega Dilek uit locatie Amstelveen:
"We horen van ouders dat het te lang duurt voordat zij horen over de dubbele kinderbijslag en dat de aanvraag belastend voor hen is. Natuurlijk doen we er alles aan om de communicatie te verbeteren, maar het zou wat ons betreft nog eenvoudiger en makkelijker voor ouders kunnen."

Bekijk de persoonlijke toelichting van Dilek via de link hieronder.

Video afspelen van de casus

Signaal uit de uitvoering:
Om in aanmerking te komen voor deze uitkering, moeten ouders een aanvraag doen bij de SVB en vervolgens de rest van het aanvraagproces doorlopen bij het Centraal Indicatieorgaan Zorg (CIZ). We horen terug dat ouders de beoordeling of sprake is van intensieve zorg op grond van de kinderbijslag, als belastend ervaren. Een derde van het aantal ouders dat een aanvraag doet, haakt voortijdig af. De totale doelgroep bedraagt rond de 30.000 ouders.

De uitkering met terugwerkende kracht toekennen kan bovendien wettelijk niet, waardoor er sprake is van niet-gebruik. Dit werkt negatief door voor het recht op AKW+ omdat ouders daarvoor (onder andere) in aanmerking komen als ze een heel kalenderjaar in aanmerking zijn gekomen voor dubbele kinderbijslag. Dit alles zorgt voor relatief veel klachten en bezwaren op deze regeling.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Kabinetsreactie beleidsdoorlichting artikel 10
https://bit.ly/2S1sZZl

Denkrichting uit de uitvoering:
Eerder zijn goede stappen gezet om reeds afgegeven indicaties voor de Wlz te hergebruiken voor de aanvraagprocedure voor de dubbele kinderbijslag. Dat maakt de procedure voor ouders korter en makkelijker.

De SVB stelt voor om in die lijn verder te gaan en op lange termijn te kijken of en hoe andere (zorg) indicaties te hergebruiken zijn. Bijvoorbeeld die door gemeenten zijn verstrekt voor de Jeugdwet en het speciaal onderwijs.

Met gegevensuitwisseling over bestaande indicaties, die past binnen de privacy vereisten, voorkom je dat ouders steeds opnieuw hetzelfde verhaal moeten vertellen. Bovendien zouden ouders deze regeling niet meer hoeven aanvragen en kan de uitvoering eenvoudiger worden.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Rapport Uitvoeritng Dubbele Kinderbijslag Intensieve zorg
https://bit.ly/3wUgGwV+

5. Kinderbijslag: extra kinderbijslag (AKW+)

Voorbeeld gesprek ouder en medewerker:
"We zitten in de bijstand en krijgen geen AKW+ omdat ons inkomen te hoog is. Een alleenstaande vriendin zit in een vergelijkbare situatie, heeft een veel hoger inkomen en krijgt wel extra kinderbijslag voor haar kind. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?"

Signaal uit de uitvoering:
Als een kind intensieve zorg nodig heeft en thuis woont, kunnen ouders aanspraak maken op de dubbele kinderbijslag. Onder voorwaarden kan daarbovenop een extra jaarbedrag aan kinderbijslag aangevraagd worden: de AKW+ (ca € 2.200 per jaar). Per jaar ontvangen minder dan 10.000 ouders de AKW+.

Dit geldt voor alleenstaanden, onafhankelijk van het inkomen. Ook echtparen met een zorgintensief kind kunnen aanspraak maken op dit extra bedrag. Het inkomen van één van de ouders mag dan maximaal € 5.072,- zijn (2021).

Gezinnen met een bijstandsuitkering en dubbele kinderbijslag, hebben geen recht op de AKW+ omdat de aanvrager en de partner volgens de fiscale definities te veel inkomen hebben ontvangen. Gemeenten moeten namelijk aan de Belastingdienst voor beide partners de helft van de uitkering doorgeven, waardoor één van de partners altijd boven de grens uitkomt.

Bijstandsgezinnen komen dus nooit in aanmerking voor AKW+. Alleenstaanden altijd, ongeacht hun inkomen. De SVB krijgt hier vragen over van ouders en gemeenten.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Kabinetsreactie beleidsdoorlichting artikel 10
https://bit.ly/2S1sZZl

Denkrichting uit de uitvoering:
Op de korte termijn stellen wij voor om te verkennen of bijstandsgerechtigde gezinnen en andere ouders die leven rond het bestaansminimum, in aanmerking zouden kunnen komen voor de AKW+.

Voor de langere termijn valt te bezien of de AKW+ vereenvoudigd kan worden in samenhang met de dubbele kinderbijslag voor intensieve zorg. Dat zou kunnen binnen de kinderbijslag systematiek. De AKW+ hanteert de AWIR-systematiek in plaats van de SUWI-systematiek met als gevolg dat de begrijpelijkheid voor ouders vermindert. Het bedrag aan AKW+ kan na controle achteraf bijvoorbeeld nog teruggevorderd worden.
In combinatie met het signaal over de bedoeling van de AKW+, kan vereenvoudiging bijdragen aan verbetering van de regeling.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Extra kinderbijslag bij intensieve zorg
https://bit.ly/2SutRWo+

6. Kinderbijslag keten: gevolgen scheiding

Voorbeeld gesprek ouder en medewerker:

"Dacht dat het na de scheiding goed was geregeld in het ouderschapsplan: we hebben co-ouderschap afgesproken, de kinderbijslag laten we 60-40 uitbetalen en mijn ex ontving een fors bedrag aan kindgebonden budget. Nu heeft mijn ex een nieuwe partner en een veel hoger gezinsinkomen, dat kindgebonden budget wil ik maar mijn partner werkt niet mee. De SVB kan ook niets doen."

Signaal uit de uitvoering:

De ouder die het recht op kinderbijslag op zijn naam heeft staan, komt in aanmerking voor de Toeslag kindgebonden budget. Dit is van financieel belang na scheiding, want de ouder met dat formele recht voor een kind ontvangt ook de extra alleenstaande ouder kop (ALO-kop). Ouders die na scheiding allebei voor de kinderen zorgen, circa een kwart, kunnen in principe beiden in aanmerking komen voor de kinderbijslag en het kindgebonden budget met ALO-kop. De ALO-kop is inkomensafhankelijk en kan maximaal meer dan €3200 per jaar bedragen.

Medewerkers spreken ouders die, begrijpelijk, zich niet volledig bewust zijn van de juridische relatie tussen de kinderbijslag en het kindgebonden budget met ALO-kop. Het is ook lastig dat je voor een wijziging in het kindgebonden budget, in dit geval niet bij Toeslagen moet zijn. De SVB krijgt ouders aan de telefoon zonder ALO-kop die moeite hebben met de toekenning van de ALO-kop aan de andere ouder. Om dit te wijzigen via de kinderbijslag en de SVB moeten ouders het met elkaar eens zijn.

De afgelopen jaren voert de SVB gemiddeld tientallen beroepszaken per jaar over dit onderwerp.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Rapport van de Nationale Ombudsman Kind van de rekening?
https://bit.ly/3fnn21I+

Denkrichting uit de uitvoering:

Voor de korte termijn pleit de SVB voor het verplicht opnemen van de verdeling van de kinderbijslag en het kindgebonden budget in het ouderschapsplan. Bij de totstandkoming van het ouderschapsplan kunnen ouders goed geïnformeerd besluiten over de verdeling van de kindregelingen, afspraken maken als de situatie verandert, binnen het geheel van financiële afspraken over de kinderen.

Voor de langere termijn stelt de SVB de propositie kinderbijslag voor. In plaats van twee loketten, twee stelsels, twee uitvoerders en complexe ketensamenwerking met Toeslagen op de kindregelingen, pleit de SVB voor een samenhangend stelsel met één inkomensafhankelijke kindregeling. Met een basisbedrag en een inkomensafhankelijk deel komt er meer eenvoud voor ouders als alternatief voor het kindgebonden budget.

De uitvoerder SVB kan meer persoonlijke dienstverlening bieden en ouders kunnen terecht bij één loket in geval van vragen, niet alleen in geval van scheiding, maar ook in andere situaties van grote inkomenswisselingen of levensgebeurtenissen.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Infographic
Propositie kinderbijslag
pagina 14 bijlage

7. Kinderbijslag keten: arbeidsmigranten

Specialistisch medewerker op kindregelingen:
"We zagen bij de groep waar we moesten verrekenen met buitenlandse gezinsbijslagen, hele hoge bedragen aan kindgebonden budget voorbij komen. Dan weet je uit ervaring dat de Toeslag maximaal vastgesteld wordt met een ALO-kop en de gegevens van de partner niet meewegen bij de toekenning. Dat voelt niet goed, dat geeft echt buikpijn."

Signaal uit de uitvoering:
De SVB heeft in de internationale uitvoering, bijvoorbeeld bij arbeidsmigranten of grens-arbeiders, een extra taak die verder gaat dan uitvoerder van de kinderbijslag. De SVB bepaalt eerst wie recht heeft op kinderbijslag, en daarmee aanspraak maakt op kindgebonden budget, en verrekent daarnaast de Nederlandse "gezinsbijslagen" met vergelijkbare uitkeringen in het buitenland. Zodat niemand meer of minder krijgt door grensoverschrijdend werken.

Dat verrekenen gebeurt ook met de kinderbijslag en het kindgebonden budget aan de hand van de beschikking van Toeslagen. Vanaf de introductie in 2015 is opgevallen dat de vaststellingen kindgebonden budget bij arbeidsmigranten hoger zijn. Dat signaal heeft de SVB doorgegeven aan Toeslagen en SZW.

We zijn reeds in gesprek op welke wijze we dit werkproces beter kunnen inrichten. Uitgangspunt voor de SVB is dat alle gerechtigden moeten kunnen rekenen op gelijke uitkomsten. Er blijven zorgen over een hogere toekenning van het kindgebonden budget in internationale situaties omdat gegevens over de partner, hun inkomen en vermogen niet, onvolledig of later meewegen. Dat is niet de bedoeling van de wet.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Antwoorden kamervragen kindgebonden budget
https://bit.ly/2T5z6fA+

Denkrichting uit de uitvoering:
Voor de korte termijn pleit de SVB voor een werkwijze die de gegevens over partner, inkomen en vermogen in het buitenland op gelijke wijze betrekt bij de vaststelling van het kindgebonden budget. Dat is niet volledig te automatiseren en het is nog niet zeker of een handmatig werkproces voor de Belastingdienst of Toeslagen mogelijk is. De oplossing is maatwerk in de uitvoering. Als dat nieuwe werkproces staat, kan het hele werkproces van vaststellen tot terugvordering geborgd worden. Ramingen laten zien dat het tussen de 5.000- 20.000 ouders betreft.

Voor de langere termijn ziet de SVB mogelijkheden voor het minder complex maken van de uitvoering en verbeteren van de dienstverlening. De SVB heeft veel ervaring met de internationale uitvoering, door contacten met zusterorganen en het bieden van maatwerk in dienstverlening aan grensarbeiders en arbeidsmigranten. In de propositie kinderbijslag zou het kindgebonden budget vervallen, komt er meer grip op de internationale uitvoering door vereenvoudiging in de keten. Ouders en werkgevers kunnen bovendien bij één loket van de SVB terecht.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Infographic
Propositie kinderbijslag
pagina 14 bijlage

8. Handhaving internationaal

"Waarom wil de SVB dit van me weten?"
Bij klanten in het buitenland is het moeilijker om te achterhalen of ze recht hebben of houden op hun AOW of kinderbijslag. Vaak begrijpt men niet dat wijzigingen in hun woon-, leef- of werksituatie van belang zijn voor de uitkeringen. Soms zijn er taalproblemen, of is er informatie nodig die in het buitenland lastig beschikbaar is.

Signaal uit de uitvoering:

Binnen de uitvoering gaan we voorzichtig om met huisbezoeken. Soms is een bezoek het enige middel dat nog over is om bijvoorbeeld vast te stellen waar iemand feitelijk verblijft, of er sprake is van een gezamenlijke huishouding of om te weten of iemand nog in leven is. Bij huisbezoeken wordt altijd toestemming gevraagd aan de bewoners en worden hun verklaringen vastgelegd. Dat werkt zo in Nederland en ook in het buitenland. Klanten die samenwonen hebben recht op een lagere AOW of Anw uitkering. Als dit niet tijdig wordt gesignaleerd, kan dit tot hoge terugvorderingen leiden.

Sinds de jaren 70 uit de vorige eeuw brengt de SVB huisbezoeken in het buitenland, maar de laatste jaren stuit dit meer en meer op verzet van andere landen, ook binnen de EU. Dan gaat het bijvoorbeeld om Polen, België en Zwitserland. Er zijn juridische bezwaren naar voren gebracht door deze lidstaten die inhouden dat hun wetgeving niet toestaat dat buitenlandse autoriteiten huisbezoeken afleggen op hun grondgebied. Belangrijk om te vermelden is dat Nederland het enige land is dat dit type huisbezoeken doet in het buitenland. Dat draagt niet bij aan het vinden van een oplossing.

Denkrichting uit de uitvoering:

De SVB zet op verschillende sporen in. In overleg met SZW en UWV wordt allereerst ingezet op nieuwe afspraken met lidstaten die juridische bezwaren hebben geuit. Vanuit het Europese principe van wederzijdse hulp en bijstand. Soms kan dit leiden tot een betere gegevensuitwisseling. Voor gegevens die niet worden bijgehouden kunnen we daarnaast nagaan of de buitenlandse autoriteiten een bezoek ter plekke overnemen als hun nationale wetgeving dit toelaat. Of dat de SVB klanten interviewt bij de Nederlandse ambassades of in de gebouwen van buitenlandse zuster-organen. Voor deze oplossingen is Nederland en de SVB afhankelijk van de praktische medewerking van de zusterorganen en de politieke bereidheid van de lidstaten.

De SVB zet ook in- nu nog op testbasis- op een app ter vervanging van het jaarlijkse levensbewijs. Deze app is ontwikkeld door NOVUM, het innovatielab van de SVB. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de klant niet meer het levensbewijs moet laten tekenen bij het zusterorgaan. Klanten hebben hier soms wel ondersteuning bij nodig.

Het maakt extra duidelijk dat de huidige wijze van handhaven Nederland gegund moet worden door andere lidstaten. De SVB is hiervan afhankelijk.

9. Participatie in de Anw

Collega Eveline van locatie Nijmegen:
“ Weduwen van wie de Anw uitkering ten einde liep, hadden we regelmatig bezorgd aan de lijn. Waar moesten ze van leven na de Anw? Ze waren aangewezen op de bijstand, en daar horen andere verplichtingen bij, zoals een re-integratieplicht. Eerder re-integreren kan afhankelijkheid van de bijstand voorkomen. Met de gemeente Oss hebben we een pilot uitgevoerd die nu in meer gemeenten navolging krijgt.”

Bekijk de persoonlijke toelichting van Eveline via de link hieronder.

Video afspelen van de casus

Signaal uit de uitvoering:
De nabestaandenuitkering Anw is een financiële ondersteuning van de overheid na het overlijden van een partner. Een nabestaande met een laag inkomen en een kind jonger dan 18 jaar komt in aanmerking voor deze uitkering. In totaal telt deze groep enkele duizenden mensen. In een aantal gemeenten zijn voor deze Anw groep pilots uitgevoerd.

Als een kind van een Anw-gerechtigde 18 jaar wordt, stopt de Anw-uitkering. Als mensen geen ander inkomen hebben, moeten zij een beroep doen op de Participatiewet en daar horen een vermogenstoets en re-integratieplicht bij. Dit is best een omslag als je al jaren een Anw uitkering hebt ontvangen.

Gemeenten zijn formeel verplicht om een re-integratietraject aan te bieden aan Anw-gerechtigden, maar veel mensen weten dit niet of zijn nog niet bezig met de consequenties van het beëindigen van de uitkering. Terwijl eerder re-integreren, of bijvoorbeeld al een opleiding volgen om makkelijker betaald werk te kunnen vinden, de afhankelijkheid van de Participatiewet verkleint. Daarom is de samenwerking met gemeenten actief opgezocht.

Via onderstaande link lees je meer informatie.

Beleidsdoorlichting Nabestaanden
https://bit.ly/2RDFOcj+

Denkrichting uit de uitvoering:
De afgelopen jaren hebben we dit signaal opgepakt door het implementeren van de pilot ‘Op weg naar de arbeidsmarkt’, waarbij Anw-gerechtigden vrijwillig en warm overgedragen worden aan gemeenten. Gemeenten bieden mensen vervolgens een re-integratietraject aan. Deze werkwijze wordt dit jaar landelijk uitgerold na succesvolle resultaten.

Op de langere termijn dragen we vanuit de SVB graag bij aan de discussie over modernisering van de Anw. We willen pleiten dit te doen vanuit een breed perspectief: welke voorzieningen zijn er voor nabestaanden naast de Anw? Wat mist er mogelijk nog? Voorstellen voor een rouwverlof of ideeën voor actieve ondersteuning om te participeren (op de arbeidsmarkt), zijn wat ons betreft onderdeel van dat brede gesprek.

10. Vooruitblik

Werkproces schuldig nalatig

Als iemand niet de verschuldigde AOW-premie betaalt en de Belastingdienst dit signaleert, heeft dat gevolgen voor het toekomstig AOW-recht. De SVB moet dat korten. De korting op het toekomstig AOW vanwege het niet betalen van AOW-premie kan onevenredig aanvoelen voor betrokkenen die hun belasting- en premieschuld wel willen betalen maar om allerlei redenen niet kunnen. Vaak is sprake van een lange tijd (tientallen jaren) tussen het niet betalen van de premie en het negatieve gevolg, de daadwerkelijke korting op het AOW-pensioen. De korting op de AOW staat niet altijd in verhouding tot de openstaande premieschuld.

De SVB, SZW en de Belastingdienst zijn in goed overleg om dit op te lossen. Op tafel ligt het afschaffen van AOW korting als gevolg van deze belasting- en premieschuld.

Verzekeringsvaststelling arbeidsmigranten

Buitenlandse uitzendkrachten lopen regelmatig kinderbijslag mis omdat ze (toevallig) niet verzekerd zijn op de peildatum van een kwartaal, of op de eerste dag van de maand waarin arbeid wordt verricht.

Voor de medewerkers in de uitvoering zijn dit intensieve werkprocessen, voor werkgevers geeft dit administratieve rompslomp en voor arbeidsmigranten is dit onnavolgbaar. De ene persoon heeft wel recht en de andere niet. De SVB heeft vaak te maken met werknemers die geen ingezetene van Nederland zijn maar wel langere tijd via uitzendbureaus werken in Nederland. In de meeste gevallen wordt gewerkt met een uitzendcontract waardoor de arbeidsrelatie tussen uitzendbureau en uitzendkracht ten einde loopt op het moment dat de werkzaamheden bij een opdrachtgever stoppen. Dit betekent dat sommige werknemers die langere tijd in Nederland werken naar nationaal recht geen recht op kinderbijslag hebben in een kwartaal of zelfs in meerdere kwartalen. Dit doet zich bijvoorbeeld voor rond de jaarwisseling.

Datakwaliteit

De SVB hecht belang aan een integrale datastrategie en een zorgvuldige data-hygiëne en verbetert hierop door gebruik te maken van nieuwe mogelijkheden. In dit verband zijn afgelopen maanden massale bestanden met elkaar vergeleken. Bij het vergelijken van het verzekerdenbestand met het bestand in het bronsysteem zijn verschillen naar voren gekomen. In november is SZW geïnformeerd over een data-initiatief waar bij een aantal klanten een verschil is geconstateerd tussen het vastgelegde kortingspercentage AOW enerzijds en de in het systeem vastgelegde verzekeringsloopbaan anderzijds.

De SVB en SZW zijn in goed overleg over hoe hiermee om te gaan waarbij uitgangspunt is dat de SVB de discretionaire bevoegdheid maximaal inzet om nadelig effect voor klanten te voorkomen.

11. Bijlage infographics

SVB Feiten en cijfers 2020

5,6 miljoen

mensen krijgen een uitkering van de SVB.

De SVB heeft over 2020 ruim

49 miljard

uitgekeerd.

De SVB voert 17 wetten en regelingen uit.

Dit is de top 5. Hier zie je de verdeling van de klanten over de verschillende regelingen:

AOW	62%
AKW (kinderbijslag)	33%
AIO	1%
PGB	2%
Overig	2%

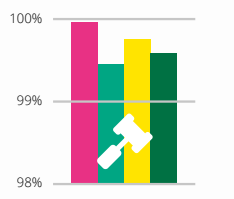

Rechtmatigheid sociale verzekeringen

AOW	99,97%
Anw	99,42%
AIO	99,77%
Kinderbijslag*	99,59%

Bij het uitvoeren van wetten en regelingen is het ons doel om klanten te geven waar zij recht op hebben. Op basis van de wet SUWI geldt voor de SVB als geheel een rechtmatigheidsnorm van 99 procent.

*incl. kindgebonden budget

De SVB heeft totaal

4.007 medewerkers

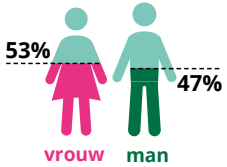

Verdeling leeftijd

van medewerkers binnen de SVB

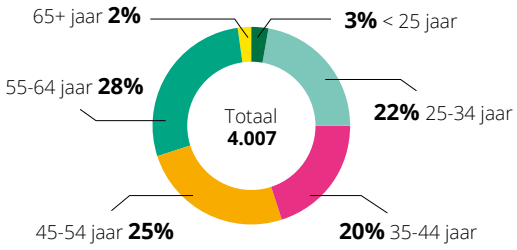

Kerncijfers sociale verzekeringswetten:

AOW	41.235	€€€€€	3.514.736	👤👤👤👤👤👤👤
Kinderbijslag	3.657	€€€€	1.879.282	👤👤👤👤👤👤👤
Anw	338	€€€	25.576	👤👤👤👤
AIO	330	€€€	50.930	👤👤👤👤👤
Remigratiewet	41	€€	6.811	👤👤👤👤
Kindgebonden budget	12	€	6.924	👤👤👤👤
Overbruggingsregeling AOW	2	€	383	👤👤
Wko	1	€	317	👤👤
Bijstand Buitenland	1	€	114	👤

€ Uitkeringslasten (x 1miljoen)

👤 Aantal klanten

Kerncijfers overige regelingen en wetten:

PGB (Wlz, WMO en Jeugdwet)	2.712	€€€€	129.984	👤👤👤👤👤
V&O	206	€€€	18.130	👤👤👤👤
TAS	5	€	364	👤👤
TNS	3	€	14	👤
Compensatieregeling kinderopvangtoeslag	296	€€	591.933	👤👤👤👤👤👤👤

Digitale verwerking

Steeds meer aanvragen worden automatisch verwerkt.

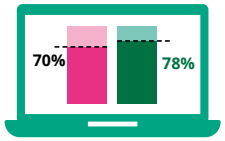

AOW	70%
Kinderbijslag	78%

Klanttevredenheid

Klanten met een AOW, kinderbijslag, Anw of AIO waarderen de SVB met een: **8,2**

Klanten met een PGB waarderen de SVB met een: **7,9**

Het aantal klanten dat gebruik maakt van de **Berichtenbox**.

AOW	Kinderbijslag
1.254.916	**1.017.362**

Aantal telefoontjes:

915.615

Unieke bezoekers op SVB.nl

11.121.863

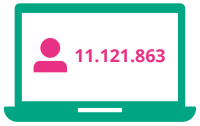

S V B voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Propositie kinderbijslag

Naar één loket voor ouders

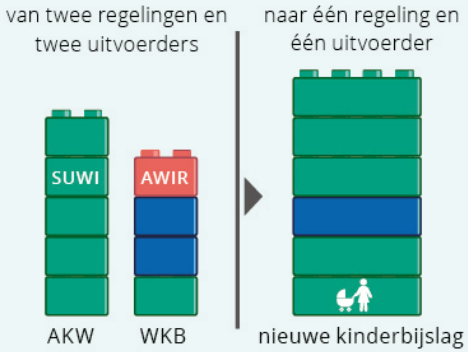

Een nieuwe regeling biedt eenvoud

We stellen een moderne kinderbijslag met een basisdeel en een aanvullend inkomensafhankelijk deel voor.
De toeslag kindgebonden budget vervalt. Dat betekent een vereenvoudiging voor ouders: één betaling, één loket, bij één uitvoerder.

Met deze regeling behoudt de overheid een rechtstreekse betaling aan ouders voor hun kinderen. Deze uitvoerbare variant heeft de SVB in opdracht van SZW uitgewerkt.

Meer zekerheid, minder moeite

Actuele maandinkomens uit de polisadministratie gebruiken voor vaststellen en uitkeren.
Einde onverwachte rekeningen.

Voortbouwen op de kinderbijslag

We gebruiken bestaande bouwstenen (begrippen en werkprocessen) uit de sociale zekerheid en de kinderbijslag.

Daardoor hoeven mensen in loondienst of met een uitkering geen inkomensgegevens meer door te geven.
We gebruiken gegevens op maandbasis. Zo brengen we de terugvorderingen omlaag en verlagen we het risico op schulden.

Maatwerk in dienstverlening

We stemmen onze dienstverlening af op de behoefte van ouders en bieden passende informatie.

Persoonlijk waar nodig

Alle ouders krijgen waar ze recht op hebben, daar staat de SVB voor. Zodat zij hun kinderen kansen kunnen bieden.
Passende dienstverlening voor zelfstandigen, internationaal werkende ouders of ouders die net gescheiden zijn.

Ook wil de SVB gemeenten ondersteunen bij het bestrijden van kinderarmoede door op verzoek gegevens te delen.

terug naar hoofdstuk6
terug naar hoofdstuk 7

voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Colofon

Sociale Verzekeringsbank (SVB)
Postbus 1100 | 1180 AH Amstelveen

Bijlage - Stand van de uitvoering juni 2021

Vragen, reactie? mailto: EXsecretariaatSEB@svb.nl